

форм санаційної реструктуризації підприємств (для студентів денної та вечірньої форм навчання — 4 год., заочної — 2 год.). Студентам надається блок інформації (фінансова звітність за кілька років, витяги зі статуту тощо) по конкретному підприємству, яке перебуває у фінансовій кризі. Студенти розбиваються на малі групи, кожна з яких через 30 хвилин має запропонувати обґрунтований перелік санаційних заходів для вказаного підприємства. Після цього студенти отримують план санаційних заходів, які дійсно застосовувались для виведення підприємства з кризи. В ході дискусії щодо оптимальності застосованого та запропонованих студентами варіантів, кожен зі студентів, що приймає участь в обговоренні, може отримати оцінку за якість та обґрунтованість висловлених пропозицій.

Застосування кейс-методу планується і при вивченні можливостей використання моделей одно- і багатфакторного дискримінантного аналізу для визначення імовірності банкрутства підприємства (відповідно — 4 год. і 2 год.). Студентам надається блок інформації про конкретне підприємство (фінансова звітність за декілька років). За допомогою отриманих даних студенти здійснюють розрахунок імовірності банкрутства підприємства, використовуючи закордонні та вітчизняні моделі дискримінантного аналізу. В результаті, студенти мають змогу отримати навички застосування конкретних моделей і критичного аналізу отриманих результатів. Для оцінки рівня отриманих в процесі індивідуально-консультативної роботи знань, планується проведення контрольної роботи (2 год.).

Крім того, кожен студент в процесі індивідуально-консультативної роботи має захистити комплексне практичне завдання. Захист проводиться у формі презентації, метою якої є обґрунтування обраного плану фінансового оздоровлення підприємства або доведення правильності висновків щодо його банкрутства і ліквідації.

Г. М. Супрунюк, асистент кафедри інформатики

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ МЕТОДАМИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Розвиток Болонського процесу в Україні відноситься, як до числа не тільки життєздатних реалій сьогодення, а й до реалій, як таких, що розвиваються. В контексті цього процесу останнім часом спостерігається тенденція підвищення планки кінцевих ре-

зультатів навчання. Інтенсивне впровадження у навчальний процес нової системи оцінювання знань студентів, яка відповідає стандартам європейської системи (ECTS), безумовно викличе, перш за все, стимулювання оновлення змісту і якості процесу поточного контролю.

У процесі здійснення поточного контролю знань студентів виникають проблеми несвоєчасного подання студентами звітів про виконання самостійних (лабораторних) робіт, що призводить до накопичення «боргів» наприкінці семестру, тим самим збільшуючи навантаження як на викладача, так і на самих студентів. Це, в свою чергу, впливає на об'єктивність викладача під час оцінювання, але, що більш важливо, студенти не отримують стійких знань з предмету внаслідок несистематичної та непослідовної роботи над опрацюванням завдань поточного контролю.

Уникнути цього, на нашу думку, можливо з застосуванням елементів накопичувальної системи в оцінюванні поточної роботи студентів.

У практиці оцінювання поточної роботи студентів кафедрою запроваджений календарний план проведення поточного контролю, який інтегрально характеризує успішність та знання студента по предмету протягом визначеного періоду навчання (семестру).

Важливим аспектом у проведенні поточного контролю є адекватний порядок оцінювання контрольних завдань поточної роботи студента. У цьому напрямку застосування диференційованого підходу до кількості балів між відповідними об'єктами контролю (мінімальна — за несвоєчасне, неякісне виконання завдання, максимальна — за своєчасне, якісне виконання завдання) є засобом мотивації студентів вчасно та належно виконувати необхідну кількість завдань, або отримати за результатами поточного контролю менше 50 балів зі всіма наслідками (див. переведення 100-бальної шкали в 4-бальну за системою ECTS).

Однією з характерних особливостей та переваг календарного плану з дисципліни є те, що студент має можливість володіти інформацією по кількості балів, які він отримав за певний комплекс завдань, та порівняти їх з тими, що необхідні для отримання заліку або позитивного складання іспиту, та вжити необхідних заходів у разі негативного відхилення зазначених величин. Це, у свою чергу, стимулює студента до ефективного управління своєї діяльністю у процесі навчання, а саме — самостійно здійснювати поточний контроль своєї успішності та планувати своє навантаження. У цьому контексті можна зробити висновки, що вдосконалення форм і методів організації навчального процесу гармонічно

впливатиме на ефективність реалізації освітніх інновацій, підштовхне студента до переходу від пасивного засвоєння матеріалу до активного пошуку з використання інформаційних технологій, дозволить перейти від «об'єктивного» контролю до кваліметрії і моніторингу в засвоєнні поданого матеріалу.

Ю. І. Супрунюк, ст. викл. кафедри
інформаційних систем в економіці

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Глибокі зміни, що відбуваються в системі вищої освіти України, зумовлені входженням нашої країни в європейський освітній і науковий простір. Впровадження в навчальний процес модульно-кредитної системи оцінювання знань студентів, яка б відповідала європейській системі ECTS, має стимулювати оновлення змісту навчання, збільшити частку самостійної роботи студентів, заохочуватиме їх до участі в науковій роботі ВНЗ, конференціях тощо.

Інновації у змісті освіти, її парадигмах закономірно вимагають відповідного оновлення технологій, які застосовуються в навчальному процесі. Використання комп'ютерних технологій для створення рейтингової системи контролю знань має першорядне значення.

Комп'ютерні технології навчання дозволяють здійснити розробку експертно-навчальних систем оцінки знань, умінь і навиків. В основу таких експертних систем повинні бути закладені принципи теорії поетапного формування розумових дій і умінь. Серед цих принципів виділяють наступні: перехід до планування навчального процесу відповідно до рівня засвоєння знань; введення у навчальний процес кількісного вимірника ступеня закінченості процесу навчання у вигляді коефіцієнта засвоєння; експертно-навчальна система оцінки знань, умінь, навиків повинна створюватися з урахуванням двох вище названих принципів.

Створення експертно-навчальних, експертних систем за оцінкою якості засвоєння знань і завершеності процесу навчання передбачає, перш за все, урахування основоположних принципів: зміна ролі і функції викладача, перетворення його у спеціаліста, що додає новий обов'язок в його викладацькій діяльності; перехід від оцінки інформованості і операційного озброєння до прагматизму і зв'язків із запитам практиці реального життя; від-